

beszerzése tekintetében is a kinstárhoz utasítja. Az önkéntesek valamennyi csapattestnél fizetnek: kosztért, zsoldjukat is beleszámítva 330 koronát, ruházatért 121 koronát, felszerelésért 16 koronát, a fegyverért és rendbentartásért 7 koronát. Ezenkívül a mezei és hegyi tüzérségnél kölesönzött loóért 661 koronát, a lovasfelszerelésért a huszároknál 32 koronát, a mezei és vartüzéreknek 29 koronát fizetnek. Az önkéntességet szolgáló orvosok lakásért és legénységi kosztért átalányösszegben negyedévenként 66 koronát fizetnek.

A szegedi törvényszék rejtelseiből.

(Saját tudósítónktól.) Lapunk csütörtöki számában foglalkoztunk azokkal a dolgokkal, amelyek a törvényszéken uralkodnak s amelyek szinte elviselhetlenné teszik a bírák és tisztviselők helyzetét. Közöttük Korniss Béla dr ügyvéd nyílt levelét is, melyet Székely Ferenc igazságügyi miniszterhez intézett. Ebben a levélben olyan részletek vannak, melyek köztudomásnak mindenki előtt, tehát illő, hogy végre illetékes helyen is észrevegyék. Sőt, hogy megszüntessék.

Ugy látszik, azokon a mizériákon kívül, melyekről szólottunk, egyéb, belső visszások is vannak. Legalább az a levél, melyet ma szerkesztőségünk kapott, azt sejteti. Minden külön megjegyzés nélkül bocsátjuk nyilvánosságra ezt a — természetesen — panaszkodó levelet is. Tehát:

NYÍLT LEVÉL

Simon Ákos dr

királyi ítélőtáblai bíró, helyettes törvényszéki elnök urhoz!

Nagyságos Uram! Ugy a szegedi, mint a fővárosi sajtóban élénk visszhangot keltett a szegedi királyi törvényszéknél alkalmazott tisztviselők, irnokok és díjnokok sanyaru helyzete. A sajtó már föltárta nyomoruságunkat, ismertette helyzetünket és akiben érző szív, aki emberiesen gondolkozik, annak be kell látni azt, hogy a rendkívül sok munkához a jelenleg kis számú tisztviselő nem elegendő és a törvényszéknek, az igazságszolgáltatásnak eminens érdeke, hogy a törvényszéki hivatalnokok számát gyarapítsák.

Nagyságos Uram! Amikor Ön még a battonyai járásbíró volt, ismeretes volt arról, hogy alantas tisztviselőinek érdekeit mindenkor a szíven viselte és hogy mindenkor, ha módjában volt segített rajtuk és minden tekintetben azon volt, hogy szorult helyzetükön könnyítsen.

Ismert jószívűre és igazságszeretetére hivatkozunk tehát, amikor kérjük, hogy rémes helyzetünkön segíteni kegyeskedjék azzal, hogy a tisztviselők létszámát a fölszaporodott munka kívánalmái szerint lehető rövid időn belül szaporítani kegyeskedjék.

Kénytelenek vagyunk alázatos kérelmünk nyilvánításához a sajtó szolgálatát venni igénybe, mert Spélits Gyula irodaigazgató urra ebben a kérdésben nem számíthatunk: Spélits ur sohasem volt barátja és jóakarója tisztviselőtársainak, mit legjobban bizonyít az, hogy több tisztviselő úgy tiszteli, hogy nem köszön, azaz nem üdvözl, csak hivatali helyiségébe kényszerből, sőt mindenkor azok ellenségének bizonyult, aki a szigorúság ürügye alatt rosszakaratot tanusít, akinek minden figyelme és ambíciója abban merül ki, hogy valamelyik alantasát 5—10 percnyi késedelemért felelősségre vonja.

Ezért mellőzzük őt kérelmünk közvetítésétől és ezuton esedezőnk már a szegedi ügyvédi kar által is méltán fölpanaszolt sérelmeink orvoslásáért.

Alázatos hive:

Egy tisztviselő.

NAPI HIREK

Glosszák egy apróhirdetéshez.

(Saját tudósítónktól.) Az ujság, cikkei között, egy magyar tehetségről emlékezik meg, aki elhunyt a minap és akiről nem tudtak csak kevesen, hátul pedig, a „Levelezés“ rovatában ugyanekkor a következő apróhirdetés jelent meg: „*Tanári, ki intelligens, tess, csinos leányomat megfelelő hozománnyal nőül veszi, a fővárosba bevásárolom.*“ Az apróhirdetéshez, inkább mint a tudós halálához, érdemes hozzáfűzni a glosszákat a magyar tehetségek sorsáról, benne szemléletesebben tükröződik a magyar kultúra képe, mint szegény Mangold Lajos elfeledtetésében. Mangold Lajos, mégis, valami kevésre csak vitte, de hányan vannak, akik a kezdetnél törnek le . . .

Amikor az elnyomott zseni kerül szóba, hasonlatok jelennek meg a beszélgetésben, amelyek szerint az emberi lángelme természetére olyan, mint a zabszem. A csirázó zabszemlet ugyanis ha csirájával lefelé és hüvelyknyire dugják is a földbe, mégis végül kitör a napfényre. Így, mondja a hasonlat szépen, így tör elő a mélyből, a sötétségből, feltartóztatlanul és győzelmesen az emberi lángelme. Igen, igen . . . Amiben van élet, az állja a küzdelmet és amiben nincs élet, az vesszen. Szép és kegyetlen mondatok, kétségtelen, de nincsenek tekintettel az eredményre, a végső következményre. Arra, kérem, hogy az a bizonyos zabszemnek pyrrhusi a „győzelme“, hogy mire megérkezik a felszínre, görnyedt, sápadt és üres lett. Ez baj még nem lenne, ha az érvényesülés ebben az esetben, egyesegyedül csak az egyén érdeke lenne, de az emberiség történelme elképzelhető egy olyan történetnek, amelynek minden, de minden fejezete nem szól semmi egyébről sem, mint bizonyos zabszemek megjelenéséről a felszínen. Ez az egyik oldala az éremnek. A másik: kíváncsi vagyok, hogy az a bizonyos zabszem, ha minden milliméternyi kivirágzásnál gondos kezek újabb és újabb hüvelykekre tolnák vissza a jó, a kavicsos, a száraz és emésztő anyaföldbe, hogy az a bizonyos zabszem, akkor is előtörne-e? Mert Magyarországon ez a sorsuk a tehetséges zabszemeknek. Feltéve, ha a zabszem nem házassodik — a házassági viszonyok oly rosszak, hogy még a zabszemek is aranyat érnek — és, hogy az apósa be nem választatja a fővárosba tanárnak . . . Ebben az esetben ugyanis a zabszem egyenlő lesz azokkal a zabszemekkel, akiket nem nyomkodnak kemény kezek a föld színe alá hüvelyknyire, hogy kipróbálják rajtuk: mennyire igaz a természetnek fent leírt törvénye. Ebben az esetben a zabszem egyszerre belekerül abba a panamákkal trágyázott földbe, amelyben a magyar kultúra tenyészik.

Amire most gondolni tetszik, hogy sehol a világon nincs másképp, az pedig informálatlanság kérem és tévedés. A protekció és a tőke előnye érvényesül mindenütt, ez kétségtelen, kell is, hogy érvényesüljön, minthogy erő és az erő természete, hogy hatékony. A különbség azonban kettőben van. Először: a külföldön a protegált-senkiember mellett érvényesül az is, aki tehetséges. A második: az állam közreműködik és jelentékenyen, hogy az érvényesülés feltételeit megteremtse, elősegítse. Handicapeli a versenyt. Kevesebb súlyt helyez a tehetséges szegényemberre. A magyar élet drága és a diplomák megszerzése rengeteg pénzbe kerül. És ezen felül a tudományos pályán élő ember élete át és át van szöve ezer átugorhatatlan sövénygyel, amelyeknek egyszer Barkóczy a neve, másszor egyetemi szellem és ami teszi, hogy Magyarországon csak egy létezik: társadalmi karriér. A tudományt is ez abszorbeálja. Az emberi nem — társadalmi értékének megállapításához senki sem ért és arra sem gondol senki sem, hogy a stréberkedésre nem fanyalódó tudósokat az ismeretlenség ködéből kiemelni olyan munka, ami elsősorban a társadalom érdeke. Nagy tőke ma nem a gazdasági vállalkozáshoz kell, hanem a lateiner pályára. És akinek nincsen, reflektáljon sürgősen az ide mellékelt apróhirdetésre és vegye el azt a fiatal és csinos hölgyet, akinek a papája a fővárosba bevásároltatja tanárnak, házasság esetében. Itt tudós valaki csak mellékesen lehet és a tanári diploma nem elég a kenyérkereséshez.

Fiatal ember, mielőtt beiratkozik a királyi magyar tudományegyetemre, érdeklődjék néhai jó Mangold Lajos életeredményei felől és egyben, olvassa el az

apróhirdetést is, amelyre figyelmeztettem. És ne felejtse, hogy ebben az országban kétszázhuszonnyolc gyerek tanul egy teremben, amely istálló volt nem is olyan régen és hogy a tanító, ha felhők gyűlnek, a vihar ellen harangozni kénytelen . . .

— **Hogy nyaral Tisza István?** A Gesztenédző Tisza István grófról igen érdekes intimításokat mondott el egy nagyváradi lapnak a grófnak a bizalmas embere, aki a napokban járt a geszti kastélyban. Mindenekelőtt kijelentette, hogy Tiszát nem őrzik esendőörök sem detektívek.

— Nincs is szükség az őrizetre — mondta az illető, — mert a kegyelmes urat annyira szereti a geszti nép.

Tisza István már reggel öt órakor künn lovagol a földeken. A cselédjeit mind ismeri, nevéükön szólítja őket. Ritkán van a grófi uradalomban cselédváltás. Tisza cselédjeinek egyébként már három évi szolgálat után nyugdíjjogosultságuk van. A nyugdíjat a gróf adja. A nagyobb családok cselédekét külön is segélyezi. A naplopónak azonban hamar kitelik nála a sora. Tisza István gróf szenvedélyes gazda. Reggelenként lóháton bejárja a birtokait. Kilenc-tíz órakor tér vissza a kastélyba. Tömérdek levele érkezik naponta. Száz-százhusz levelet hoz neki a posta s emellett még 50—60 ajánlott levelet is. A leveleket Tisza mindjárt elolvassa, a fontosabbakra azonnal válaszol. A válaszokat titkárának diktálja, aki sztenografálja s azután átírja a leveleket. A délutánokat ugyancsak a gazdaságában tölti Tisza István gróf. A geszti kastély különben ritkán van vendég nélkül. Most az Almássy és Bethlen grófok időznek Tisza Istvánnal, aki vasárnap a vendég fiuk tiszteletére lóversenyt rendezett. A versenyben részt vettek: Tisza Kálmán két fia, két Almássy gróf és Bethlen Imre gróf. Az 1800 méteres versenyt a tizenhárom éves Tisza György gróf nyerte meg, aki Tisza Istvántól egy 4000 koronás angol Hammerles vadászpuskát kapott ajándékba. Tisza a napokban megkezdi kuráját Pöstyénben.

— **Miért nyugdíjazták a temesvári hadtestparancsnokot?** Megirtuk, hogy Seefranz Antal temesvári hadtestparancsnok azért adta be nyugdíjaztatása iránti kérvényét, mert Frank Liboriusz hadseregfelügyelő elítélőleg nyilatkozott a hetedik hadtest csapatairól. Mint értesülünk, a dolog úgy történt, hogy egy csapatszemle után Frank az egybegyűlt tisztekhez így szólt:

— Nem ösmerek rá a hetedik hadtestre . . . Egyébként a többi majd megmondja a hadtestparancsnok . . .

Seefranz hadtestparancsnok erre ezt felelte:

— Kegyelmes ur! Engem még mindenütt megdicsérték, ahol voltam. Tudom mi a tennivalóm. És Seefranz nyugdíjaztatását kérte.

— **Építőiparosok nagygyűlése Szegeden.** A Magyar Építőiparosok Országos Szövetsége vasárnap délelőtt tíz órakor Szegeden nagygyűlést tart. A nagygyűlést a kereskedelmi és iparkamara illetékesen tartják. Ismertetni fogják a betegségyezés és balesetbiztosítás reformján kívül az egyéb aktuális kérdéseket. A szövetség vándorgyűlése szeptemberben Győrött lesz. A kereskedelmi miniszter által az építőipar gyakorlásáról kidolgozott és az érdekképviselőknek a napokban megküldött törvénytervezetével a szeptemberi vándorgyűlés foglalkozni, mert a kereskedelmi miniszter a törvénytervezetet megküldötte az Építőiparosok Szövetségének is. A vándorgyűlés, amelyre nagyban készülődnek az építőiparosok, foglalkozni fog a munkaszabadságának kérdésével is, hogy követelje az ipartörvény revízióját a megkötött munkaszerződésbetartása kötelezettségének törvényes biztosítását. Foglalkozik továbbá a munkaadók baleseti fokozatos felelősségének kérdésével, a munkaviszony törvényes szabályozásával, a kartelkérdésben való állásfoglalással, az inasnevelés és inasothonok ügyével, a gyermekmunka szabályozásának kérdésével, a munkásbiztosítási törvény reformjával, az iparosok járadékbiztosításával, stb. stb.

— **Uj felügyelő orvos a gyermekmenhelyen.** A hivatalos lap holnapi száma fogja közölni, hogy Kardos Géza drt, az ujszegedi állami gyermekmen-